

The Project Gutenberg eBook of Rakkautta ja politiikkaa: Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä, by Armas E. Turunen

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Rakkautta ja politiikkaa: Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä

Author: Armas E. Turunen

Release date: September 17, 2016 [EBook #53068]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK RAKKAUTTA JA POLITIIKKA: HUVINÄYTELMÄ 1:SSÄ NÄYTÖKSESSÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

RAKKAUTTA JA POLITIIKKA

Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä

Kirj.

A. T. [Armas E. Turunen]

Seuranäytelmiä N:o 30.

Hämeenlinnassa, Boman & Karlssonin kustannuksella, 1906.

Hämeenlinnan Uudessa Kirjapainossa.

HENKILÖT:

Ketonen, varakas suutarimestari, leski.

Hilja, hänen tyttärensä.
Peltola, puuseppämestari, vanhapoika.
Einar Salmela, nuori konttoristi.
Heta, Ketosen taloudenhoitajatar.
Ananias, Ketosen sälli.
Posteljooni.

Tapahtuu eräässä pikkukaupungissa.

NÄYTTÄMÖ:

Varakkaasti kalustettu huone Ketosella. Ovet perällä ja oikealla.
Vasemmalla ikkuna ja sen vieressä sohva. Sohvan edessä pieni pöytä.

1 KOHTAUS.

Ketonen.

Ketonen (Yksin; istuu sohvalla aamutakki päällään ja myssy päässä, poltellen pitkää piippua ja katsellen pöydällä olevaa valokuvaa). Niin aivan tuollainen olit eläessäsi, Briittamuoriseni... tuollainen vähän kaareva nenä... hieman ryppyjä suun ympärillä... ne ovat ankaruuden merkkejä... Olithan joskus minulle vähän ankara, mutta en minä sentään mikään tohvelisankari ollut, vaikka pahat ihmiset niin sanoivat... sentään noudatin aina tahtoasi. Aina säilytän sinut rakkaassa muistossa... aina muistoasi kunnioitan, en voi Hiljaltanikaan kieltää mitään, kun hän on aivan samannäköinen kuin sinä olit nuorena... Sinä olet ollut poissa jo lähes 8 vuotta... Hilja on kasvanut sill'aikaa suureksi tytöksi... kohta hän menee naimisiinkin, miehen olen hänelle valinnut... niinhän se on tämän maailman meno... (Vetelee savuja), Hoh, hoi... eiköhän Hetalla jo olisi kahvi valmiina? (Huutaa) Tuoppas, Heta, kahvini! (Heta ulkopuolella: Antaahan tuon nyt vähän selvitä!) Briittavainajalla oli aina kahvi valmiina heti ylös noustuani... Niinhän se on, ei saa ajoissa kahviaankaan, kun pitää laiskoja piikoja. (Katsoo kelloaan) Kah, johan kello on 9. Kohta tulee postikin ja saan taas lukea rakkaan Suomettareni. Se on epäilemättä paras lehti, vaikka sitä niin paljon parjataan.

2 KOHTAUS.

Ketonen. Heta.

Heta (Tulee perältä tuoden kahvitarjottimen). Jo tuo lienee selvää ja ei se niin vaarallista ole, jos vähän olisi poroakin... siitähän se rahakin maksetaan.

Ketonen. Vieläköhän Hilja maanee, kun ei tule kahville...?

Heta (Ivallisesti). No kuinkas muuten, kellohan on vasta 9. Väsyttäähän se tietysti, kun yökaudet juostaan kaikissa maailman seuroissa ja harjoituksissa ja tiaattereissa. Ei maar minun nuoruuteni aikana olisi sellaista sallittu ja ristin siitä tämänkin talon neidistä saa vielä ajanpitkään — sen minä sanon.

Ketonen. Mutta eihän se niin vaarallista ole kuri...

Heta. Vai ei ole vaarallista! vähäkö häntä alussa koetitte kieltää, mutta ettepä saaneet tottelemaan.

Ketonen. Enhän minä ainoalta lapseltani voi kieltää niin vähäpätöistä huvia... hän muistuttaa niin paljon äitivainajastaan ja...

Heta. Kyllä minä opettaisin tytön, jos minulla olisi valta. Kun hänelle antaa perään vähäisissä asioissa, niin sitten ei saa suuremmisakaan asioissa tottelemaan ja noudattamaan tahtoaan.

Ketonen (Hieman suuttuen). No en tarvitse tässä nyt sinun neuvojasi... parasta on, että pidät huolen omista askareistasi.

Heta (Kiivastuen). Enkö sitten ole tehnyt tehtäviäni!... Kyllähän minä tästä pois pääsen, jos ei työni kelpaa... Olen minä ollut paremmisakin paikoissa, eikä ole liikojia moitittu.

(Nyyhkyttää).

Ketonen. No, no, elähän nyt kiivastu, Heta! Enhän minä mitään pahaa tarkoittanut... Mene ja aja Hilja kahville. Kyllä on jo aika nousta.

(Heta menee perälle. Ketonen juo kahvin).

3 KOHTAUS.

Ketonen.

Ketonen (Yksin). Saattaa tuo Heta sentään olla oikeassa... Olen kenties antanut Hiljalle liaksi vapautta... Voi olla vaarallista, että on liaksi myöntyväinen... Ei, en voi uskoa, ettei hän tottelisi isäänsä. Hän on kelpo tyttö ja Peltola veliseni tulee saamaan hänestä kelpo puolison... Onhan Peltola jo tosin vanhanpojan ijässä ja vähän änkyttää, mutta eihän ne niin suuria vikoja ole, ettei Hilja hänestä huolisi, kun minä vielä tahdon.

(Posteljooni tulee perältä).

4 KOHTAUS.

Ketonen. Posteljooni.

Posteljooni. Hyvää päivää mestari Ketonen! Tässä olisi "Suometar" (Antaa lehden) ja... ja... (Etsii laukusta) pari kirjettäkin on täällä. "Herra mestari K. Ketonen" ja "Neiti Hilja Ketonen". (Antaa kirjeet).

Ketonen. Kiitoksia vaan...

Posteljooni. Ai tosiaankin! Eikös Ananias Hytönen ole teillä sällinä?

Ketonen. On kyllä. Onkos hänellekin jotain?

Posteljooni. On tässä "Työmies", lienee sen tilannut ja nyt se tulee ensikertaa...

Ketonen. "Työmies"! Kuka hänelle on antanut luvan sitä tilata?

Posteljooni. Saahan sen jokainen omalla luvallaan...

Ketonen (Ankarasti). Mutta minä sanon, että hän ei saa sitä tilata ja te ette saa sitä tänne tuoda...

Posteljooni. Jaa, minun virkaani kuuluu kantaa jokaisen kotiin, mitä konttorista annetaan ja sitä mestari Ketonen ei voi kieltää... Hyvästi!

(Menee).

Ketonen. Mutta minä sanon, että ei!

5 KOHTAUS.

Ketonen. Sitten Hilja.

Ketonen (Panee kirjeet pöydälle). "Työmies!" En voi kärsiä silmiäni edessä tuota roskaista kiihoittajalehteä... se ei saa minun talooni tulla... ei! Ja Ananias, paras työmieheni, ainoa johon voin poikkeuksetta luottaa on tilannut tuon... se on kiihoittajain työtä... mutta kyllä minä hänestä perkaan sosialistiset ajatukset niin totta kuin nimeni on Ketonen. (Hilja tulee perältä) Kah, siinähan sinä jo oletkin tyttöseni.

Hilja (Iloisena). Hyvää huomenta, isäkulta. (Syleilee häntä) Tiedätkös, minä tulen esiintymään Työväenyhdistyksen iltamassa näyttämöllä. Sinun pitää välttämättömästi tulla sitä katsomaan.

Ketonen (Kummastuen). Mi-mitä! Minäkö rehellinen mies työväenyhdistyksen iltamaan? Se ei tule koskaan tapahtumaan. Sillä minä en voi kärsiä sosialistien vehkeitä. Sielläkö sinä olet käynytkin, tyttöseni?

Hilja. Niin! Onko siinä sitte mitään pahaa? Sinunkin pitäisi kerran käydä siellä... saisit heistä toisen...

Ketonen. Voi tyttöparkani, vai ovat he jo villinneet sinutkin.

Hilja. Ei, isäni, ei siellä ketään villitä. Jospa kerran kuulisit Einarin puhuvan...

Ketonen. Einarin??

Hilja. Niin, tarkoitan Einar Salmelaa...

Ketonen. Hän juuri on pääkiihoittaja... itse piru ihmisen haamussa.

Hilja (Kiivaasti). Isä! Kuinka te voitte hänestä sanoa sellaista, hän on paras miehistä...

Ketonen (Vakavasti). Kuuleppas tyttöseni! Sinun ei sovi millään tavalla olla tekemisissä sosialistien kanssa... se on vakava sanani... ja sitten älä puhu mitään tuosta Salmelasta, hän on vaarallinen henkilö.

Hilja. Kyllä sinä vielä muutat mielesi, kunhan opit lähemmin tuntemaan Einarin.

Ketonen. Mutta mitäs Peltola... (Erikseen) ah, ei vielä! (Ääneen) Mutta minä en tahdo sinun olevan missään tekemisissä hänen kanssaan.

Hilja (Erikseen) Mitähän isä Peltolalla tarkoitti? (Ääneen) Pöydällä näkyy olevan kirjeitä.

(Katsoo päällekirj.)

Ketonen. Ai tosiaankin! En ollut muistaakaan... Anna minun kirjeeni.

(Hilja antaa kirjeen).

Hilja. Tämä on minulle, mutta en tunne käsialaa. Keltähän tämä mahtanee olla?

Ketonen (Erikseen). Se on Peltolalta! (Ääneen) En minäkään ole ennen tämän kirjoittajalta kirjettä saanut...

Hilja (Iloisesti). Minäpä tiedän keltä se on!... Se on... se on...

Ketonen. Keneltä?

Hilja. Se on... enpäs sanokaan, lukekaa niin näette!

Ketonen. Kohtahan siitä selvä saadaan... Menen huoneeseeni saadakseni sen rauhassa lukea... Juohan sinäkin kahvisi ja lue kirjeesi. (Riisuu aamutakin ja myssyn päältä ja panee ne tuolille; pukee tavallisen takin päälleen ja aikoo mennä). Ai, "Työmies" minun pitää...

Hilja. Mitä! Työmies! Oletko tilannut "Työmiehen?"

Ketonen. Sen on tilannut Ananias, mutta minä pistän sen uuniin.

Hilja (Kiivaasti) Anna lehti tänne, isä. Sehän ei ole sinun!

Ketonen (Pelästyen). Tuossa on, tuossa on, vaan...

(Menee).

6 KOHTAUS.

Hilja.

Hilja. (Yksin, avaa kirjeensä). Keneltäs tämä nyt on? Katsotaanpas lopusta. "Henrik Hilarius Peltola, puuseppämestari". (Nauraa) Tämäpä vasta juhlalliselta kuuluu! Mitähän tuolla vanhanpojan hupelolla lienee minulle asiaa? (Lukee) "Lähestyn teitä tällä kirjeellä ja pyydän saada tunnustaa palavan rakkauteni teitä kohtaan". No jopas nyt jotakin!... "Enhän ole vielä liian vanhakaan, ainoastaan 48 vuotta. Isänne kanssa olen asiasta keskustellut ja hän on luvannut teidät minulle. Ajatelkaa tarkoin asiaa. Tulen tänään käymään teillä".

Teitä aina muistava
Henrik Hilarius Peltola, puuseppämestari.

(Purskahtaa kovasti nauramaan). Kaikkea sitä pistääkin vanhan pojan päähän ha, ha, ha! Kylläpä on Peltola parka erehtynyt... Ikää on hänellä vaan 48 vuotta! Jopa olisi ennen pitänyt pitää huolta kosimisesta... Mitähän Einar sanoo, kun näkee tämän kirjeen?... Hän varmaankin nauraa katketakseen... No enpä olisi uskonut!...

(Nauraa).

7 KOHTAUS.

Hilja. Heta.

Heta (Tulee). No onpas nyt imeläsäkki leuan alla. Ei ole edes malttanut juoda kahviaankaan. (Hilja nauraa) Mikäs se nyt noin tirsкуttaa?

Hilja. Ihan kyyneleet tulevat silmiini... Et uskoisi Heta, hih-hih-hih... Et uskoisi!

Heta. Kyllä minäkin jotain uskon!

Hilja. Katsoppas tätä! (Antaa hänelle kirjeen).

Heta. En minä hänestä ymmärrä tuon taivaallista! En osaa lukea kirjoitusta.

(Antaa kirjeen takaisin).

Hilja. Se on... (Nauraa) kosimakirje!

Heta. Eihän sille pidä noin nauraa! Pitää ajatella asiaa tarkemmin.

Hilja. En saata olla nauramatta. Kosija on, näes, puuseppämestari Henrik Hilarius Peltola.

(Nauraa).

Heta. Henrik Hilarius Peltola. Kuka se on?

Hilja (Nauraen). No etkö nyt häntä tunne...? Se änkyttävä mestari, joka usein käy meillä ja on minulle aina niin tavattoman kohtelias.

Heta (Kummastuen). Hänkö! voi taivahan talikynttilät... Kyllähän minä änkyttävän mestarin tunnen... Ja hänkö nyt kosii neitiä? En uskoisi korviani... no, mitäs neiti arvelee asiasta?

Hilja. Aionpa vaan antaa hänelle pitkät... pitkät, pitkät rukkaset... Enhän minä ukosta huoli — en kohtakaan.

Heta. Neidillä lienee toinen sulhanen?

Hilja (Veikeästi). On!

Heta. Kukahan tuo mahtanee olla?

Hilja. Einar Salmela.

Heta. Se anttikristuksen apostoli! Kuinka neitikin voi semmoisen miehen kanssa olla edes tuttavakaan?

Hilja. Tulisitpas Heta, sinäkin kerran kuuntelemaan hänen puheitaan...

Heta (Hämmästyneenä). Herra varjelkoon minua sinne menemästä! Ne ovat niitä maailman lopun enteitä ne "solisti" kokoukset... Minun kotipitäjässäni kuuluisa saarna-Heikki varoitti sellaisista viettelijöistä... ne joutuvat armotta kadotukseen.

Hilja (Nauraen). Heta parka, sinulla on aivan väärät luulot koko asiasta... tule kerran työväenyhdistykseen, jotta pääset selville...

Heta (Menee kiireesti, vieden tarjottimen; itseksensä). Pakene kiusaajaa.

8 KOHTAUS.

Hilja. Ketonen.

Hilja. Eihän se mikään ihme ole, jos Heta ei työväenliikettä ja sen tarkoituksia ymmärrä, niitähän on paljon... paljon semmoisia ihmisiä...

Ketonen (Pauhaten). Mestari Ketosen tyttö tuolle villitsijälle! viitsii tulla sellaista esittämäänkään!

Hilja (Tietämättömyyttä teeskennellen): Mitä sinä nyt puhut?... Villitsijä?...

Ketonen (Vihaisena). Olen saanut kirjeen Salmelalta, tuolta suurelta roistolta ja villitsijältä... hän pyytää sinua vaimokseen... sanoo sinun luvanneesi mennä hänelle.

Hilja. Se on totta... Olen luvannut...

Ketonen. Sinäkö olet luvannut? Etkö ole vielä lukenut kirjettäsi?

Hilja. Kyllä jo luin...

Ketonen. Ja keneltä se oli?

Hilja (Nauraen). Henrik Hilarius Peltolalta.

Ketonen (Hyvilläään). No siinä sitä nyt ollaan... hänelle sinun täytyy mennä, sehän on jotain, kun pääsee arvossa pidetyn mestarin rouvaksi...

Hilja. Mutta minä en voi... rakastan Einaria ja...

Ketonen. Hän on sosialisti... ja pitäisihän sinun sen verran ymmärtää...

Hilja. Eikö teillä muuta syytä ole häntä vastaan?

Ketonen. No, saattaahan hän muuten olla mies paikallaan mutta hän on sosialisti ja sinun ei mitenkään sovi...

Hilja (Veikeästi). Minäpä olen itsekin sosialisti ja sitäpaitsi ei rakkauteen saa sekoittaa politiikkaa!

Ketonen (Epätoivoisena). Niinkö pitkälle on tultu! He ovat villinneet ainoan lapsenikin... Heta oli oikeassa sanoessaan, että ei pitäisi lapselleen antaa niin suurta vapautta... Mutta ei vaikeroiminen enää auta... täytyy toimia pontevasti...

Hilja. Mutta Peltolasta en huoli, en, en, vaikka mikä olkoon!

Ketonen (Ankarana). Sinun täytyy! Minä olen se mies...

Hilja. Isä! Mitähän äiti sanoisi jos olisi elossa.

Ketonen (Hämmästyen). Taisin vähän kiivastua... mutta asioiden täytyy muuttua... menen heti Peltolan luo. (Erikseen mennessään) Kun minä annoinkin hänelle niin paljon vapautta!

(Menee).

9 KOHTAUS.

Hilja. Einar Salmela.

Hilja. Kyllä tästä vielä hyvä tulee... heti, kun mainitsin äidistä, niin masentui isä... luulenpa tästä selvittävän ilman muita mutkia... isä pitäisi vaan saada ymmärtämään, että rakkauteen ei saa sekoittaa politiikkaa. (Ovelle koputetaan) No, Peltola taitaa jo tulla... (Taas koputus) Sisään! (Salmela tulee perältä) Kas! Einarihan se olikin!

(Tervehtivät).

Einar. Kenenkä luulit tulevan, kultanuppuseni?

Hilja (Nauraen). Sulhasen vaan!

Einar. Sulhanenhan tulikin...

Hilja. Niin, mutta...

Einar. Mitä mutta...?

Hilja. Luulin tulevan toisen sulhasen...

(Istuutuvat sohvalle).

Einar. Onko sinulla tyttöveitikalla useampiakin sulhasia?

Hilja. Onpa kyllä... ja vielä oikein arvossa pidetty mestari.

Einar. En voi arvata... kukahan tuo mahtaisi olla?

Hilja. Et voi olla nauramatta, jos sanon... Katsoppas tätä! (Antaa hänelle kirjeen; Einar lukee sen). No mitäs poika tuumii?

Einar. Mitä ihmettä! Peltola — vanhapoika on ruvennut kosimapuuhiin!

(Nauraa).

Hilja. Hupsujahan ne vanhat pojat ovat!... Mutta mitäs siitä sanot, kun isäni kivenkovaan vaatii minua menemään naimisiin hänen kanssaan... sinä, kun olet sosialisti, niin hän ei salli minun mennä sinulle...

Einar. Senkötähden? Eikö ole muuta syytä?

Hilja. Ei minun tietääkseni.

Einar. Siis rakkautta ja politiikkaa!

Hilja. Älä sentään ole pahoillasi poikaseni, kyllä minä muutan isäni mielen.

Einar (Syleillen Hiljaa). Kyllä sinä olet aika veitikka pikku enkelini... annathan suukoksen?...

(Katsoo häntä hellästi silmiin).

Hilja. Kaikkia vielä! (Einar suutelee. Hilja näppää häntä poskelle) Kas tuossa rangaistus, senkin huimapää! (Käytävässä kuuluu askelia) Ai! joku tulee! Mene piiloon!... Ei, pue päällesi isän aamutakki... nyt sukkelaan. (Auttaa Einaria hänen pukiessaan päälleen aamutakkia ja panee myssyn hänen päähänsä) Kas noin! Nyt ikkunan luo... muuta ääntäsi... se on kai joku sälli. (Einar asettuu ikkunan luo ja katselee ulos.) Nyt!

10 KOHTAUS.

Edelliset. Ananias.

Ananias (Tulee oikealta suutarin työpuvussa, hihat käärittynä ylös). Herra mestari! Täällä olisi mestari Peltola ja hän tahtois tavata mestaria...

Einar (Seisoo selin Ananiakseen, muuttaen ääntään). Mitä hänellä on asiaa?

Ananias. En minä kysynyt hänen asioitaan...

Hilja. En tahdo, että hän nyt tulee tänne, sano, että isä ei ole kotona...

Ananias. Minä en koskaan valehtele... ja onhan mestari kotona... menen sanomaan.

(Menee).

Einar (Yrittää mennä Ananiaan jälestä). Mutta enhän minä mikään mestari ole... ah hän ehti jo mennä.

Hilja. Ja nyt tulee Peltola tänne! Parempi olisi ollut, jos olisit piiloittautunut, silloin olisin voinut sanoa, että en ota vastaan.

11 KOHTAUS.

Hilja, Einar ja Peltola.

Peltola (Tulee oikealta. Einar kääntyy taas katselemaan ikkunasta). Hy-hy-hyvää päivää, neiti Ke-Ketonen! (Tervehtii kohteliaasti) Kuinkas vo-voitte?

Hilja. Kiitos kysymästänne, oikein hyvin!

Peltola. Se-sepä on ha-hauskaa! Te-terve ve-veli Ke-Ketonen, vielähän si-sinä olet a-aamupuvussasi.

(Menee tervehtimään).

Einar (Kääntyy iloisesti ympäri). Terve, terve!

Peltola (Hämmästyneenä). Mi-mitä tä-tämä on? Sa-salmela!

Hilja. Minä vaan pyysin hänen panemaan päälleen isäni aamutakin... hän on niin hauskan näköinen sen sisällä...

Peltola. Siis pi-pieniä ku-kujeita. Mu-mutta le-leikki sikseen...

Hilja. Pyydän anteeksi, että poistun. Käsken vaan Hetan laittamaan kahvia. Olkaa hyvä ja istukaa!

(Peltola ja Salmela istuutuvat sohvaan, Hilja menee perälle).

12 KOHTAUS.

Peltola. Salmela.

Einar. Teillä kai olisi ollut asiaa mestarille?

Peltola. Ei e-erittäin me-mestarille. Ne-neidin ka-kanssa minun pi-pitäisi pu-puhua. O-olen, näes, aikonut me-mennä na-naimisiin.

Einar. Soo! Isä-vainajalleni aina vakuutitte pysyvänne vanhanapoikana.

Peltola. Eihän si-sille mitään ma-mahda, jos ra-rakastuu...

Einar. Olette siis rakastunut?

Peltola. Tä-tämän ta-talon, neiti on vo-voittanut sy-sy-dämmeni. Ki-kirjotin hänelle, ja nyt tu-tulin py-pyytämään va-vastausta. E-etkö sinä ru-rupeaisi puhe-puhemiehekseni?

Einar. Enhän minä... enhän minä voi, kun...

13 KOHTAUS.

Edelliset. Hilja (Tulee).

Peltola (Einarille). A-autahan nyt vä-vähä. (Hiljalle) Jo-joko ne-neiti on lu-lukenu ki-kirjeeni?

Hilja. Jo luin.

Peltola. No, o-onko mi-minulla siis to-toivoa?

Hilja. Anteeksi, minun täytyy kieltää, olen luvannut mennä toiselle.

Peltola. To-toiselle! Ku-kuka o-on tu-tuo to-toinen?

Hilja. Einar Salmela.

Peltola. Ta-tahdotko sinä E-Einar riistää mi-mi-nulta mo-morsiamen?

Einar. Me olemme jo rakastaneet toisiamme kauan...

Hilja. En voi enään ketään toista rakastaa...

Peltola (Erikseen). Mi-mi-minä en siis saa häntä! (Ääneen) I-isä-vainajasi oli pa-ras ystäväni... en ta-tahdo pa-pahoittaa hänen po-poikansa mi-mieltä... mi-minäkin sen ve-verran ymmärrän, e-että sinä olet so-sopivampi Hi-hiljalle. O-ottakaa mi-minun pu-puolestani toisenne ja o-olkaa o-onnelliset.

Einar. Kiitos, setä Peltola. Te olette jalomielinen!

(Pudistaa Peltolan kättä).

Hilja. Kiitos minunkin puolestani! Mutta vielä pyytäisin teiltä yhden palveluksen...

Peltola. Mi-mikä se o-olisi?

Hilja. Pyytäisin teitä puhumaan puolestamme isälleni... tehän tunnette Einarin...

Peltola. Ky-kyllä! Pa-parempaa mi-miestä ei Hi-Hilja voi sa-saada. Teen vo-voitavani.

Hilja (On katsonut ikkunasta). Isä tulee!

Peltola. Jo-joko hän tulee, ky-kyllä minä pu-puhun...

Einar. Ja minä olen täällä!

(Riisuu kiireesti aamutakin ja myssyn ja panee ne tuolille.)

Hilja. Mene sinä minun huoneeseeni, Einar! (Peltolalle) Ymmärrättehän!

(Työntää Einarin edellään ulos perältä).

Peltola (Nauraa). Ha-hauskoja ve-ve-veitikoita, mu-mutta mi-minun tä-täytyy jä-jäädä vanhaksi pojaksi.

(Hilja tulee).

Hilja. Älkää sanoko isälle mitään! Hän ei saa tietää Einarin olevan täällä.

Peltola. Ky-kyllä y-yymmärrän!

14 KOHTAUS.

Hilja. Peltola. Ketonen.

Ketonen (Tulee perältä). Kas täällähän sinä oletkin veliseni ja minä kun kävin sinua etsimässä kotoasi. Olikin hyvä, että tulit. Hilja, meneppäs puuhaamaan kahvia!

Hilja. Käskin jo Hetan keittää, kyllä se kohta joutuu.

Ketonen. No mitenkäs ne asiat hurisevat, mitä sinulle kuuluu, veliseni.

Peltola. E-eihän tä-tässä mitään e-erinäisiä, tu-tulin vaan ta-tapaamaan ty-tytärtäsi, kosimapuuhissa o-olen.

Ketonen (Hyvillään). Ja tyttäreni suostuu?... Johan sen sanoin...

Peltola. E-ei su-suostu.

Ketonen. Mitä? Paneeko hän vastaan.

Hilja. Emmehän me sovi toisillemme ja minä kun...

Peltola. Me pä-pä-päätimmekin, e-ettemme me-menekään na-naimisiin.

Hilja. En voi, sillä rakastan toista. Olen, kuten jo sanoin, luvannut mennä Salmelalle.

Ketonen. Hiljaa, tyttö! En kärsi kuulla puhuttavan tuosta Salmelasta...

Peltola. Mi mi-mitäs sinulla o-on oikeastaan si-sitä mi-miestä vastaan. Minä hu-huomasin, vaikka my-myöhään, e-että e-ei minun so-sovi mennä na-naimisiin nuoren ty-tytön kanssa...

Ketonen. Mutta ei sittenkään hän mene Salmelalle...

Peltola. Mu-mutta ky-kyllähän se mies ja-jaksaa vaimonsa e-elättää on hä-hänellä siksi hy-hyvät tulot. Hänet o-olen tu-tuntenut ka-kauvan, hän on hy-hyvä mies... mitäs sinulla si-sitten o-on hä-häntä vastaan.

Ketonen. Hän on sosialisti... hän villitsee ihmisiä koettaa kiihoittaa ihmisiä laiskureiksi... sanalla sanoen en kärsi sosialisteja...

Peltola. Minäkin ku-kuulun ty-työväen yhdistykseen...

Hilja. Minä myös!

Ketonen. Mitä? Oletteko tulleet hulluiksi... onko Salmela saanut kaikki villityksi?...

15 KOHTAUS.

Edelliset. Heta. Salmela. Ananias.

Heta (Juoksee hengästyneenä perältä). Auttakaa, auttakaa! varkaita!

Ketonen. Varkaita! Missä?

Peltola. Va-varkaita?

Heta. Hiljan huoneessa on varkaita!...

Ketonen (Huutaa oikeanp. ovesta). Ananias! Tule sukkelaan!

Peltola (Hiljalle). Nyt hän jo-joutui ki-kiikkiin.

(Ananias tulee oikealta).

Ketonen. Tule kanssani Ananias, otetaan varas kiinni.

(Menevät).

Hilja. Kyllä nyt täytyy saada isän suostumus!

(Ananias ja Ketonen kulettavat Einarin sisään).

Ketonen (Hämillään). Mitäs teillä täällä on tekemistä? Aijotteko minunkin talossani ruveta kiihoittamaan ja villitsemään rauhallisia ihmisiä. Se on varma, että tästä talosta ette saa ketään villityksi, joskin tytärtäni olette narranneet. Ole varoillasi, Ananias, tämän miehen vehkeitä vastaan.

Ananias. En ole ollut hänen kanssaan muussa tekemisessä, kun vaan "Työmies" lehden tilasin hänen kauttaan...

Hilja (Ottaa pöydältä lehden ja antaa sen Ananiaalle). Tässä on lehtesi!

Ketonen (Ankarana). Mutta minä en salli...

Hilja. Isä!

(Ananias menee oikealle).

Ketonen. Vai hänenkin olette narranneet... paras työmieheni!...

Einar. En ole ketään narrannut, se on vaan totta, että olen työväenyhdistyksen johtavia henkilöitä ja olen siellä pitänyt puheita ja koettanut parhaan kykyni mukaan selittää lähimmäisilleni sosialismin suurta aatetta, vaan se ei ole mitään villitsemistä, sen voivat nämä läsnäolevat todistaa, sillä he ovat olleet kuulemassa.

Ketonen. Siitä sen nyt kuulee, olet vietellyt heidät seuraasi. Mutta minun omaisuuttani ette tule jakamaan... olen minä vaan se mies...

Einar. Omaisuutta jakamaan!...

Ketonen. Sehän se teidän sosialistien päätarkoitus juuri on! Mutta ei se vaan niin käy...

Einar. Se on turhaa puhetta, jota aattemme vastustajat ovat levittäneet ja jota jotkut ymmärtämättömyydessään uskovat.

Peltola. Ei mi-minunkaan o-omaisuuttani ku-kukaan ruvennut jakamaan...

Einar. Se on kerrassaan aivan väärä luulo, sillä meillä on paljon jalompi tarkoitus... Tarkoituksemme on kohottaa köyhälistö siitä alennuksen ja sorron tilasta, jossa se tähän asti on ollut. Toivon teidän nyt ymmärtävän... Mutta tarkoitukseni ei ollut tulla teille mitään esitelmiä pitämään... tahdoin pyytää teiltä tytärtänne vaimokseni... me rakastamme toisiamme... älkää kieltäkö!

(Ottaa Hiljan kädestä kiinni).

Ketonen. Minäkö, mestari Ketonen, antaisin tyttäreni, sosialistille... ei, siitä ei tule mitään...

Peltola. E-e-eihän sinulla ole mi-mitään mu-muuta häntä va-vastaan ja eihän ra-rakkauteen pi-pidä se-sekoittaa po-politiikkaa. Su-suostu va-vaan heidän py-pyyntöönsä!

Ketonen. Se on mahdotonta!... parasta on siis että poistutte, herra Salmela.

Hilja. Siis et suostu, isä?

Ketonen. En!

Hilja (Kiivaasti). Silloin poistun minä myös. Lähdetään Einar, kyllä me tulemme maailmalla toimeen...

Heta (Erikseen). Kyllä nämä ovat maailman lopun enteitä!

(Menee perälle).

Hilja. Lähtekäämme; mutta sen minä tiedän, että tätä ei olisi tapahtunut, jos äiti olisi elossa.

Peltola. Vo-voitko la-laskea ty-tyttäresi me-menemään. A-anna vaan su-suostumuksesi. Mi-minä ta-takaan, että Hilja saa kelpo mi-miehen...

(Hilja ja Einar yrittävät lähteä.)

Ketonen (Neuvotonna). Mitähän Briitta olisi tehnyt tässä asiassa?

Hilja. Ei hän vaan näin olisi antanut tapahtua.

Peltola. Ei Briitta o-olisi sa-sallinut sekoittaa ra-rakkautta po-politiikkaan.

Hilja (Avaa oven). Siis meidän täytyy lähteä...

Peltola. Ve-veli Ke-Ketonen!

Ketonen (Helytyneenä). Ei, älkää menkö. Olenpa kummallisessa asemassa. Mitä tehdä? (Ajattelee hetken) Hmh... hmh... No niin, eihän sille mitään mahda! Ottakaa lapset toisenne ja olkaa onnelliset!

Einar. Kiitos! (Sulkee Hiljan syliinsä) Nyt olet minun!

Peltola. Py-pyydän saada to-toivottaa onnea!

(Kättelee).

Hilja. Kiitos, kiitos jalomielisyydestänne, setä Peltola.

(Keskustelevat hiljaa keskenään.)

Ketonen (Erikseen). Luulenpa melkein, että Briittakin olisi suostunut, jos hän olisi elossa, eikä hän olisi, kukaties, antanut sekoittaa rakkauteen politiikkaa. (Ääneen) Mutta sinulle minä sanon, veli Peltola, että sinä et tuolla tavoin toimien saa eukkoa kuuna päivänä.

Peltola. Minä pä-päätinkin py-pysyä loppuikäni va-vanhana po-poikana. Mutta vä-vähät si-siitä! Hy-hyvilläni o-olen ku-kun a-asiat nä-näin kä-kääntyivät, si-sillä va-vaarallista o-on se sekottaa ra-rakkauteen po-politiikkaa!

(Esirippu alas.)

End of Project Gutenberg's Rakkautta ja politiikkaa, by Armas E. Turunen

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK RAKKAUTTA JA POLITIIKKA: HUVINÄYTELMÄ
1:SSÄ NÄYTÖKSESSÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property

(trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing

any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production,

promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how

to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.